

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/262/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2613202539
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2613202539.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobcov: 1/ V. Y., nar. X.X.XXXX, bytom C. D. I. č. XXX a 2/ C. G., nar. X.X.XXXX, bytom C. D. I. č. XXX, obaja zastúpení splnomocnencom: Consilior Iuris, s. r. o., so sídlom Radlinského 51, Bratislava, proti žalovanej: Y. I., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XXX/X, J. - J., Česká republika, zastúpená JUDr. Štefanom Haulíkom, Jesenského 2, Bratislava, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 18. februára 2015, č.k. 9C/24/2013-170, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Konanie voči E. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Ul. X. C. XX, C., zomr. dňa X.X.XXXX, **z a s t a v u j e**.

III. Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa títo domáhali určenia, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2-ice na rodinnom dome s.č. XXX postavenom na pozemku parc. reg. „C“ č. 348 o výmere 1.012 m², zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúci sa v k. ú. C. D. I., obec C. D. I., okres Senica, zapísaný na LV č. X, patrí do dedičstva po nebohej R. Y., rod. X., nar. XX.X.XXXX a zomrelej dňa XX.X.XXXX. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalobcom uložil spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 496,86 eur a E. Y., v konaní vystupujúcej ako žalovaná 2/, náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 80 písm. c) O.s.p., ako aj ust. § 132 ods. 1 a 2, § 134 ods. 1, § 135b ods. 1, § 136 ods. 1 a 2, § 137 ods. 1 a 2, a § 143 Občianskeho zákonníka, keď na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil ten právny záver, že žaloba nebola podaná dôvodne. Žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali naliehavý právny záujem na určení, že spoluvlastnícky podiel 1/2-ice k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu a už v odôvodnení rozsudku vyššie špecifikovaná, patrí do dedičstva po nebohej R. Y., rod. X., ktorá bola manželkou žalobcu 1/. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobcovia žiadnym spôsobom nepreukázali nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu v 1/2-ici k predmetnej nehnuteľnosti nebohrou R. Y., ktorý by potom mohol byť predmetom dedičského konania ako novoobjavený majetok. Z celého dokazovania nevyplýva právna skutočnosť, ktorá by spôsobila vznik podielového spoluvlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti nebohrou a ani kedy k tejto skutočnosti malo prísť. Vzhľadom na výpovede účastníkov, ktoré boli zhodné, súd zistil, že počas manželstva žalobcu 1/ s neb. R. Y. prišlo k prestavbe, resp. výstavbe predmetného domu. Je preukázané, že sa uskutočnili stavebné práce, že žalobca 1/ sa

ich zúčastňoval, tiež že mu (príp. aj jeho manželke, ako to vyplýva z niektorých čestných vyhlásení) pomáhali ľudia z obce, ako aj že zakúpil nejaký stavebný materiál. Otázne je, či prišlo k výstavbe nového domu, alebo len k prestavbe starého. Ak by aj vznikla nová vec, v tomto prípade by podľa § 135b ods. 1 Občianskeho zákonníka žalobca 1/ a jeho manželka nemohli nadobudnúť vlastníctvo, lebo vedeli, že nehnuteľnosť nie je v ich vlastníctve, nebola teda splnená podmienka dobromyseľnosti pri spracovaní cudzej veci. Spoluvlastníctvo alebo jej manželky žalobcu 1/ teda nemohlo vzniknúť spracovaním veci.

3. Žalobcovia a ich právny zástupca vo svojich vyjadreniach nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu opierali o pôvodné nadobudnutie vlastníctva, resp. spoluvlastníctva vytvorením novej veci. Tu však opätovne nepreukázali, že už pri stavbe domu nebohá manželka žalobcu 1/ tento stavala s úmyslom vlastniť ideálny podiel 1/2 v predmetnom rodinnom dome. Existencia akejkoľvek dohody v tomto smere nebola preukázaná. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobca 1/ staval spolu s manželkou celý dom, ktorý mal dve bytové jednotky, pričom on s rodinou mal v úmysle obývať bytovú jednotku, ktorá bola po prestavbe prístavená ako prvá. Z uvedeného vyplýva skôr právny záver, že žalobca 1/ chcel spolu s manželkou nebohou R. Y. nadobudnúť vlastníctvo práve k tejto bytovej jednotke (v nej býva aj v súčasnosti s rodinou žalobkyne 2/). Keďže však boli manželia, mohlo by tak po právnej stránke vzniknúť vytvorením novej veci len bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Skutočnosť, že nehnuteľnosť staval žalobca 1/ spolu s manželkou vyplýva z viacerých vyjadrení žalobcu 1/, ako aj jeho právneho zástupcu. Je teda zrejmé, že ani týmto spôsobom nedošlo k nadobudnutiu spoluvlastníckeho podielu 1/2-ice k predmetnej nehnuteľnosti nebohou manželkou žalobcu 1/. Čo sa týka otázky nadobudnutia vlastníctva pri stavbe rodinného domu, bol súd toho názoru, že je skutočne dôležité, kto stavbu realizuje s úmyslom nadobudnúť ju do vlastníctva. Nie je pritom dôležité len vykonávanie prác, kto je uvedený v rôznych žiadostiach, ale aj finančné zabezpečenie stavby. V danom prípade však súdu nie je zo žiadnych vykonaných dôkazov zrejmé, že nebohá R. Y. stavala dom za účelom nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu 1/2-ice.

4. Súd sa pri právnom posúdení zaoberal aj skutočnosťou, či neprišlo k nadobudnutiu spoluvlastníckeho podielu nebohou R. Y. z dôvodu vydržania. Tu poznamenal, že podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva z tohto titulu je dobromyseľnosť držiteľa, čo v tomto prípade nebolo splnené, keďže podľa výpovede žalobcu 1/ sa jeho manželka viackrát pokúšala usporiadať vlastnícke vzťahy k nehnuteľnosti, bolo jej teda známe, že ako vlastníč nehnuteľnosti je uvedená jej matka.

5. Čo sa týka skutočnosti, že predmetný dom nadobudla žalovaná 1/ na základe darovacej zmluvy od jej matky S. X. (ako i matky neb. R. Y.), táto bola zohľadnená v dedičskom konaní po neb. S. X. tzv. započítaním daru vo výške 50.000 eur. Žalobkyňa 2/, jej právny zástupca a žalovaná 2/ na takúto dohodu pristúpili, dedičské konanie nežiadali prerušiť do právoplatného vyriešenia vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, napr. žalobou o určenie vlastníctva, príp. neplatnosť darovacej zmluvy. Napriek tomu bol súd toho názoru, že určovací žalobu možno podať aj v tomto štádiu, musí byť však doložená relevantnými dôkazmi. Vzhľadom na uplynutie dlhého času od výstavby, resp. prestavby predmetného domu, sa sám žalobca 1/ vystavil určitej dôkaznej núdzi, kedy nevie riadne preukázať nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti ním a jeho neb. manželkou (tak, ako to tvrdí sám žalobca 1/ a jeho právny zástupca), nie to ešte nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu 1/2-ice jeho nebohou manželkou, čo je predmetom tejto žaloby. Ak by aj bolo preukázané, že časť nehnuteľnosti bola postavená žalobcom 1/ a jeho manželkou za trvania manželstva ako stavebníkmi, v dedičskom konaní o novoobjavenom majetku po nebohej manželke R. Y. by potom prišlo k vyporiadaniu takéhoto bezpodielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti a po jeho vyporiadaní by do dedičstva pripadol len podiel nebohej. Žalobný petit však s touto skutočnosťou nekorešponduje. Na základe všetkých uvedených dôvodov súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že v konaní boli úspešné žalované. Súd priznal náhradu trov konania žalovanej 1/, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia v sume 496,86 eur za štyri úkony právnej pomoci podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. / prevzatie veci, písomné vyjadrenie, účasť na pojednávaní dňa 3.7.2013 a 18.2.2015/ 3 úkony v roku 2013 po 60,07 eur, 1 úkon v roku 2015 po 64,53 eur, režírný paušál 3 krát po 7,81 eur, 1 krát po 8,39 eur, náhrada cestovného za zastupovanie na pojednávaní dňa 3.7.2013 v sume 58,25 eur a na pojednávaní dňa 18.2.2015 v sume 54,09 eur, náhrada za stratu času v súvislosti s dvomi cestami na pojednávanie z Bratislavy do Senice a späť za osem polhodín /za začatú polhodinu v roku 2013 náhrada predstavovala sumu 13,01 eur, v roku 2015 13,98 eur/, takže za stratu času 4 krát 13,01 eur a 4 krát 13,98 eur, celkom

náhrada v sume 107,96 eur. Súd náhradu za stratu času krátil, nakoľko si ju právny zástupca uplatnil za rok 2013 v nesprávnej výške, teda rovnakej ako v roku 2015, v sume 13,98 eur/. Náhradu trov konania súd nepriznal žalovanej 2/, pretože ich nežiadala.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia, ktorí navrhli napadnutý rozsudok zmeniť a ich žalobe vyhovieť, alternatívne napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní nepreukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keď súd žiadnym spôsobom neodôvodnil, z akých dôvodov k tomuto záveru dospel. V tejto súvislosti poukázali na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR o prípustnosti žalôb o určenie, že vec patrí do dedičstva. Taktiež nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že dostatočným spôsobom nepreukázali nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcom a nebohou R. Y. o veľkosti 1/2-ice k nehnuteľnosti, o ktorej sa vedie spor. Poukázali na to, že v konaní netvrdia, že malo dôjsť k nadobudnutiu spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2 nebohou R. Y., ale tvrdia, že žalobca 1/ spolu s manželkou, nebohou R. Y., nadobudli k spornej nehnuteľnosti spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2-ice. Uviedli, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne vec nesprávne právne posúdil, keď použil na daný skutkový stav nesprávny právny predpis, a to ust. § 135b ods. 1, keď správne mal aplikovať ust. § 135b ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa ich názoru v danom prípade došlo nepochybne k vytvoreniu novej veci, k čomu sa prikláňal i prvoinštančný súd, no explicitne to nekonštatoval. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 5.11.2002, sp. zn. 22 Cdo 761/2001, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 22/2005. Na predmetné rozsudky poukazovali pred prvoinštančným súdom, pričom v odôvodnení napadnutého rozsudku sa súd touto ich argumentáciou nevysporiadal. Týmto súd neposkytol argumentačne dobre podloženú odpoveď na legitímnu otázku žalobcov, čím je napadnutý rozsudok v tomto smere pre žalobcov prekvapivý a objektívne svojvoľný. Podľa ich názoru dodatočné správanie členov rodiny obývajúcej spornú nehnuteľnosť zodpovedá takému záveru, že v rámci stavby spornej nehnuteľnosti došlo k ústnej dohode, podľa ktorej nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnosti všetci stavebníci, teda v danom prípade žalobca 1/, nebohá R. Y., ako aj S. X.. Mali za to, že spoločnou činnosťou viacerých osôb pri vyhotovovaní novej veci dochádza k vzniku podielového spoluvlastníctva, pričom v tejto právnej veci došlo navyše k dohode jednotlivých stavebníkov o vlastníctve veci. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca 1/ spolu sa spolu s nebohou manželkou podieľali na stavbe, a to nielen finančným prostriedkami, ale aj fyzickou prácou. Taktiež nebolo v súlade s dobrými mravmi, pokiaľ žalobca 1/ s nebohou R. Y. investovali do stavby nehnuteľnosti značné finančné prostriedky, uskutočňovali stavebné práce, a bez akejkoľvek finančnej kompenzácie by nadobudlo vlastnícke právo k nehnuteľnosti výlučne len ďalší zo stavebníkov, v danom prípade S. X.. Nepopierali, že žalobca 1/ a nebohá R. Y. vytvorením novej veci nadobudli majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom uvedené zodpovedá i obsahu ich žaloby a obsahu vyjadrení. V prípade úspechu žaloby by bol v konaní o dedičstve po zomrelej R. Y., najskôr vyporiadané bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, v danom prípade spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 na nehnuteľnosti, pričom žalobný petit korešponduje s tou skutočnosťou, že v dedičskom konaní bude prejednaný spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2-ice na rodinnom dome s.č. XXX postavenom na pozemku parc. reg. „C“, parc. č. 348 o výmere 1.012 m², k. ú. C. D. I., čo podľa ich názoru zodpovedá aj aplikačnej praxi.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 1. februára 2017, č.k. 11Co/906/2015-243 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, konanie voči E. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Ul. X. C. XX, C., zomr. dňa X.X.XXXX, zastavil a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že sa v podstatnej časti stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Poukázal na to, že z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že sporná nehnuteľnosť pred započatím prestavby vlastnícky patrila S. X., a to na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy s C. X., prestavba sa uskutočnila takým spôsobom, že najskôr bola pristavaná nová bytová jednotka, so stavbou ktorej bolo započaté v roku 1964 a hotová bola v roku 1965, do ktorej sa všetci presťahovali, pôvodný dom sa až na jednu stenu zbúral a postavila sa ďalšia bytová jednotka, ktorá bola dokončená v roku 1967. Žalobca so zomrelou manželkou R. Y. zostali bývať v bytovej jednotke postavenej skôr a svokra, jej dcéra a jej otec sa presťahovali do novej bytovej jednotky. Podľa názoru odvolacieho súdu však podstatným pre úspech žaloby nebolo, či v danom prípade malo dôjsť ku vzniku podielového spoluvlastníctva dohodou zúčastnených osôb, alebo v zmysle § 135b Občianskeho zákonníka, bolo potrebné vychádzať zo

žalobcami vymedzeného petitu žaloby, ktorým sa títo domáhali určenia, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 na predmetnej nehnuteľnosti patrí do dedičstva po nebohej R. Y.. Na základe uvedeného mal za to, že výrok rozsudku, ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia, že určité veci patria do dedičstva po poručiteľovi, plne rešpektuje právnu úpravu zakotvenú pôvodne v § 80 písm. c) O.s.p. Poznamenal, že z obsahu spisového materiálu však vyplýva, že v prípade preukázania tvrdení žalobcov by žalovaný spoluvlastnícky podiel bol v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcu 1/ a nebohej manželky R. Y., čomu však žalobný petit nezodpovedá, keď v prípade vyhovenia žalobe by súd pri vyporiadaní dedičstva - novo objaveného majetku musel vychádzať z rozhodnutia súdu, ktorým by bolo určené, že spoluvlastnícky podiel patrí do výlučného vlastníctva zomrelej, a teda by nemohol pristúpiť k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako sa mylne domnievajú žalobcovia, pričom na uvedenú skutočnosť právne poukázal i súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v súlade s § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie došlo k úmrtiu v konaní pôvodne vystupujúcej žalovanej 2/ E. Y., rod. Y., zomr. dňa X.X.XXXX, pričom uznesením Okresného súdu Malacky z 19.6.2015, č.k. 12D/344/2015-11 bolo konanie o dedičstve zastavené z dôvodu nezanechania majetku. Vzhľadom na to, že v konaní pôvodne vystupujúca žalovaná 2/ zomrela, pričom konanie o dedičstve bolo pre nedostatok majetku zastavené, odvolací súd konanie voči nej v zmysle § 63 a § 64 CSP zastavil. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

9. Vzhľadom na v zákonnej lehote podané dovolanie zo strany žalobcov, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením zo dňa 27. septembra 2018, č.k. 2 Cdo 118/2018-308 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie vzhľadom na to, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, a to nedoručením oznámenia o verejnom vyhlásení rozsudku právnomu zástupcovi žalobcov prostredníctvom e-mailu.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby - strany sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, oznámením miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu (§ 219 ods. 3 CSP), opätovne preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny.

11. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 9C/24/2013 je určenie, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2-ice na rodinnom dome s.č. XXX postavenom na pozemku parc. reg. „C“, parc. č. 348 vo výmere 1.012 m², zastavané plochy a nádvoría, nachádzajúci sa v k. ú. C. D. I., obec C. D. I., zapísaný na LV č. X Okresného úradu Senica, katastrálneho odboru, patrí do dedičstva po nebohej R. Y., rod. X., nar. XX.X.XXXX a zomr. dňa XX.X.XXXX.

12. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá a v súvisiacom výroku o trovách konania.

13. Odvolací súd dospel k záveru, že sa na vec vzťahuje ust. § 135b ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak niekto spracuje cudziu vec, hoci je mu známe, že mu nepatrí, môže vlastník veci žiadať o jej vydanie a navrátenie do predošlého stavu; ak navrátenie do predošlého stavu nie je možné alebo účelné, určí súd podľa všetkých okolností, kto je vlastníkom veci a aká náhrada patrí vlastníkovi alebo spracovateľovi, ak medzi nimi nedôjde k dohode. S poukazom na uvedené odvolací súd v zmysle ust. § 382 CSP vyzval strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadрили.

14. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k možnému použitiu ust. § 135b ods. 2 Občianskeho zákonníka uviedli, že v predmetnej veci podľa ich názoru došlo k vytvoreniu novej veci spoločnou činnosťou viacerých osôb, ako aj k uzavretiu dohody o vzniku podielového spoluvlastníctva k veci, keď žalobca 1/ spolu s jeho nebohou manželkou R. Y. na jednej strane a S. X., právna predchodkyňa žalovanej na druhej strane, sa dohodli na zbúraní starého pôvodného rodinného domu a vzniku novej veci, rodinného domu so s.č. XXX, zapísaným na LV č. X, k. ú. C. D. I.. Uviedli, že v tomto prípade došlo k vzniku podielového spoluvlastníctva k novovytvorenej veci dohodou, čo má prednosť pred aplikáciou § 135b ods. 2 OZ. Mali

za to, že k spracovaniu veci v tomto prípade došlo, keďže sú naplnené podmienky pre spracovanie veci, avšak pred dôsledkami uvedenými v § 135 ods. 2 OZ treba uprednostniť dohodu účastníkov.

15. Žalovaná vo vyjadrení k novej aplikácii ust. § 135b ods. 2 Občianskeho zákonníka uviedla, že predpokladom jeho aplikácie je, že vytvorená nová vec sa už samotnou svojou podstatou odlišuje od veci spracovanej a navyše spracovateľ nie je vlastníkom pôvodnej veci, ale ide o inú osobu, ktorá navyše nie je dobromyseľná, pretože si je vedomá toho, že jej cudzia vec, ktorú spracoval, nepatrí. V konkrétnom prípade podľa jej názoru neprichádza do úvahy aplikácia § 135b ods. 2, pretože nie sú naplnené podmienky originálneho nadobudnutia vlastníckeho práva spracovaním. Z kontinuity katastrálnych zápisov vyplýva, že ide stále o tú istú nehnuteľnosť pôvodne zapísanú v Pozemkovej knihe vo vložke č. 2044, následne prepísanú do vložky č. 4312 a odtiaľ na LV č. X pre k. ú. C. D. I.. V prípade, že by naozaj išlo o zhotovenie novej veci (výstavbu nového domu), žalobca mal nepochybne možnosť (a zrejme aj povinnosť) aj podľa vtedy platných zákonov vymazať vlastníctvo k pôvodnej nehnuteľnosti a zapísať vlastníctvo k novej nehnuteľnosti do Evidencie orgánu geodézie a kartografie. Podľa jej názoru argument o vzniku novej stavby je vykonštruovaný argument aj z dôvodu, že pri príprave, pri vydávaní povolení a počas stavebnej činnosti nešlo o výstavbu nového domu, ale o rekonštrukciu pôvodnej nehnuteľnosti.

16. Odvolací súd sa v podstatnej časti stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP). Pokiaľ odvolatelia namietali, že súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu nepreukázania ich naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle § 80 písm. c) O.s.p., tak uvedené tvrdenie nie je pravdivé, nakoľko prvoinštančný súd žalobu z uvedeného dôvodu nezamietol, ale zamietol ju z dôvodu jej vecnej neopodstatnenosti.

17. Je potrebné dať za pravdu odvolateľom, že súdna prax akceptuje žaloby, ktorými sa dedič domáha určenia, že tá - ktorá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, pričom v konaní o takýchto žalobách ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom a veci. Požadované určenie sa tu vyžaduje ku dňu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. V prípade, že súd žalobe požadujúcej uvedené určenie vyhovie, a vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiteľa, nepotvrdzuje rozhodnutie o dedičstve (osvedčenie o dedičstve), že dedič je v súčasnosti vlastníkom veci.

18. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že sporná nehnuteľnosť pred započatím prestavby vlastnícky patrila S. X., a to na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy s C. X., prestavba sa uskutočnila takým spôsobom, že najskôr bola pristavaná nová bytová jednotka, so stavbou ktorej bolo započaté v roku 1964 a hotová bola v roku 1965, do ktorej sa všetci presťahovali, pôvodný dom sa až na jednu stenu zbúral a postavila sa ďalšia bytová jednotka, ktorá bola dokončená v roku 1967. Žalobca so zomrelou manželkou R. Y. zostali bývať v bytovej jednotke postavenej skôr a svokra, jej dcéra a jej otec sa presťahovali do novej bytovej jednotky.

19. Žalobcovia tvrdili, že v danom prípade došlo k vzniku podielového spoluvlastníctva k novo vytvorenej veci dohodou medzi žalobcom 1/, jeho nebohou manželkou a S. X., keď žalobca 1/ sa spolu s nebohou manželkou podieľali na spracovaní pôvodného rodinného domu vo vlastníctve S. X. s jej súhlasom a tiež aj jej pričinením.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu však podstatným pre úspech žaloby nebolo, či v danom prípade malo dôjsť k vzniku podielového spoluvlastníctva dohodou zúčastnených osôb, alebo v zmysle ust. § 135b OZ, ale bolo potrebné vychádzať zo žalobcami vymedzeného petitu žaloby, ktorým sa títo domáhali určenia, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2 na predmetnej nehnuteľnosti patrí do dedičstva po nebohej R. Y..

21. Výrok rozsudku, ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia, že určité veci patria do dedičstva po poručiteľovi, plne rešpektuje úpravu zakotvenú pôvodne v ust. § 80 písm. c) O.s.p..

22. Z obsahu spisového materiálu však vyplýva, že v prípade preukázania tvrdení žalobcov by žalovaný spoluvlastnícky podiel bol v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcu 1/ a nebohej manželky R. Y., čomu však žalobný petit nezodpovedá, keď v prípade vyhovenia žalobe by súd pri vyporiadaní dedičstva - novoobjaveného majetku musel vychádzať z rozhodnutia súdu, ktorým by bolo určené,

že spoluvlastnícky podiel patrí do výlučného vlastníctva zomrelej, a teda by nemohol pristúpiť k vypořádaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako sa mylne domnievajú žalobcovia.

23. Na uvedenú skutočnosť správne poukázal i súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku.

24. Nemožno súhlasiť s názorom žalobcov, že súd prvej inštancie mal možnosť uvedený petit zmeniť vzhľadom na viazanosť žalobným návrhom, keď v danom prípade by nešlo len o nepodstatnú zmenu formulácie petitu žalobného návrhu, jeho spresnenie, ale o iný žalobný návrh.

25. S prihliadnutím na vyššie uvedené nebolo možné žalobe žalobcov priznať úspech a pokiaľ súd prvej inštancie žalobu žalobcov zamietol, rozhodol vecne správne, pričom rovnako správne rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. i o trovách konania, s prihliadnutím na čo odvolací súd v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

26. Po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie došlo k úmrtiu v konaní pôvodne vystupujúcej žalovanej 2/ E. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, posledne bytom C., zomr. dňa X.X.XXXX, pričom uznesením Okresného súdu Malacky zo dňa 19.6.2015, č.k. 12D/344/2015-11 bolo konanie o dedičstve zastavené z dôvodu nezanechania majetku.

27. Ustanovenie § 161 ods. 1 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadnuť na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky (procesné podmienky), aby súdne konanie mohlo prebehnúť a súd mohol vydať rozhodnutie. Medzi základné procesné podmienky (okrem iných), ktoré má súd povinnosť si všímať aj bez návrhu po celý čas konania, je splnenie procesných podmienok civilno-procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkovi - strane priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotno-právna subjektivita vo význame spôsobilosti mať procesné práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotno-právna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením (prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé) a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtveho.

28. Podľa § 63 ods. 1 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

29. Podľa § 63 ods. 2 CSP, v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

30. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku sporovej strany, ktorú súd obligatórne z úradnej povinnosti skúma počas celého konania. Ak je stranou sporu fyzická osoba, strata jej procesnej subjektivity je zároveň stratou spôsobilosti na práva a povinnosti (právnej subjektivity). Ak smrť fyzickej osoby nastane v priebehu sporového konania, do úvahy prichádzajú dve procesné eventuality. Tou prvou je zastavenie konania, druhou naopak pokračovanie v konaní. V prípade, že ide o tzv. majetkový spor, súd obligatórne v konaní pokračuje s definovanými subjektmi, predovšetkým s dedičmi fyzickej osoby, prípadne s tými, na ktorých prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide.

31. Vzhľadom na úmrtie žalovanej 2/ sa odvolací súd musel vysporiadať so skutočnosťou, že žalovaná stratila v priebehu odvolacieho konania procesnú subjektivitu. V danom prípade bolo potrebné prihliadnuť najmä na skutočnosť, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Dedič zodpovedá do výšky nadobudnutého dedičstva za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou (§ 460 a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak poručiťel nezanechal majetok, súd dedičské konanie zastaví (§ 187 ods. 1 CMP), resp. ak poručiťel zanechal majetok nepatrnej hodnoty, alebo ak majetok poručiťela nedosahuje výšku primeraných nákladov spojených s pohrebom poručiťela, môže ho súd vydať tomu, kto sa postaral o pohreb a konanie o dedičstve zastaviť (§ 188 ods. 1 CMP). V tomto prípade však z obsahu spisu vyplýva, že poručiťelka, t.j. žalovaná, nezanechala majetok a dedičské konanie bolo právoplatne zastavené podľa § 187 ods. 1 CMP pre jej nemajetnosť, teda dedičia nevstúpili do žiadnych povinností poručiťelky. Preto v konaní došlo k neodstrániteľnému nedostatku procesnej podmienky konania spočívajúcej v strate procesnej subjektivity žalovanej, pre ktorý odvolací súd musel konanie voči nej zastaviť.

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v spore v celom rozsahu úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Senát krajského súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).